

LEDER

Dagbladet Grunnlagt 1869 av Hagbard Emanuel Berner
«Uavhengig og riksdekkende organ for frisinnet og framskrittvennlig
politikk i nasjonalt, sosialt og økonomisk henseende.»

Når skade følger skade

Hvert år får 2000 nordmenn en nakkeslengskade, de fleste etter trafikkulykker. Om lag 200 av disse får kroniske plager. Men når de henvender seg til forsikringsselskapet, risikerer de at de ikke bare får selskapet som motpart. De får også en lege som får tilgang til deres kropp, men som ofte opptrer som forsikringsselskapets sakkyndige.

Dagbladet har de siste dagene rettet søkelys mot dette systemet. Det kan handle om store penger for den skadde. Men det handler også om betydelige inntekter for en gruppe leger. I påfallende mange tilfeller viser det seg at en relativt fåtallig gruppe spesialister har konkludert med at det ikke er sammenheng mellom de påståtte plagene og den ulykke forsikringsselskapet skal dekke.

Problemet med dette er at de sakkyndige vurderingene slett ikke er så opplagte som legene gjerne vil ha det til. Nakkeslengskader er, som mange andre skader på indre organer i kroppen, ikke lett å fastslå. Når det da utvikler seg et lite miljø av sakkyndige som går igjen i slike saker, er det problematisk ikke bare for de skadde, men også for dommerne som skal si det siste ord. At denne gruppen leger etter hvert også begynner å bli aldrende og kanskje ikke er oppdatert på den medisinske utvikling, er et tilleggsproblem.

I dagens avis tar Domstolsadministrasjonens direktør, Tor Langbach, til orde for endringer i systemet. Langbach sier at dommerne er helt avhengig av medisinsk sakkyndighet når slike saker kommer for retten. Men hvem skal retten oppnevne? Det er ikke vanlig med et korps av assistenter for norske dommere, ikke engang i Høyesterett. Dommerne må stole på sin egen vurderingsevne. Langbach kan tenke seg en uavhengig ekstern kvalitetskontroll av de sakkyndige, og kanskje skolering av fagfolk i rollen som sakkyndige. I alle fall er her utfordringer for dem som skal sikre at folk får retten sin i slike saker. Det systemet vi har nå er åpenbart ikke godt nok.

Tung arv

Mindre vold har ikke ført til politisk framgang i Irak. Utgangspunktet for opptrappingen til George W. Bush i januar i fjor var å dempe volden slik at politikerne i Bagdad fikk tid til å gjøre jobben sin. Ytterligere 30 000 amerikanske soldater ble sendt til Irak og planen var å avslutte opptrappingen i juli i år.

To rapporter, en fra Pentagon og en fra Kongressens granskingsenhet GAO, er enige om at sikkerheten er forbedret, men at militær framgang er skjør og kan reverseres. Ellers er uenigheten stor. Pentagon mener strategien holder, mens Kongressen mener det trengs en helt ny strategi for Irak. Uansett hvem som blir valgt i november får USAs nye president en tung arv.

Too much sutring

SIGNALER

Anne Thurmann-Nielsen
atn@dagbladet.no

Første språkleksjon for norske politikere: Agurk heter «cucumber» på engelsk. Kjukømbe ...

Var det en av sommerens første agurker professor Bernt Hagtvet kastet ut denne uka da han sukket oppgitt over norske politikeres stotrende engelsk? Ikke kan de nyansere språket. Ikke kan de snakke grammatisk riktig og den språklige melodien er ravruskende gal, sukket statsviteren ved Universitetet i Oslo en tidlig morgenstund i NRKs P2.

NORVINGLISH, kalte han pinlighetene som serveres på utenlandsk av blant andre statsminister og miljø- og utviklingsminister. Så galt er det stilt med de fleste av oss at engelskundervisningen må skjerpes i skolen, sier den rystede professor. Han mener at nordmenn flest snakker noe han kaller pomorengelsk med et ynkelig ordforråd på 7-800 ord. Hvor er professor Higgins og den spanske høysletta?

DET ER MULIG William Shakespeare ville ha rødmet etter å ha hørt Erik Solheim snakke engelsk med så norsk tonefall at engelsktalende av og til tror han snakker sitt eget språk. I likhet med Jens Stoltenberg er det likevel ikke alltid ordene som mangler, men det såkalte språkøret. Det er selve melodien i lydbildet som er borte. Og det er faktisk ikke bare norske politikere som har det slik. Franskmenn, spanjoler, tyskere og ikke minst japanere mister mye av gehøret på engelsk. Det er bare å sette seg til i FNs forskjellige møtesaler i New York og lytte til verdens merkeligste engelsk

ØVELSE: The rain in Spain stays mainly in the plain ...

Foto: Anniken Mohr

fra hele kloden. Hvis da ikke landene har vett nok til å bruke simultanoversetter i de tyngste sakene. Når fremmedord stables kan selv et morsmål virke oppstylt. Uten å være tonesatt blir det en ren lidelse å høre på.

GODT VAR DET at professoren hentet seg inn etter at NRK hadde minnet oss om tidligere miljøvernminister Thorbjørn Berntsen kaudervelsk fomling med utenlandske ord, tidligere miljøvernminister Helen Bjørnøy som kalte Kyoto-avtalen for kâjâte-avtalen og Erik Solheim som syntes det var too much sutring. For Hagtvet rettet til slutt pekefingeren mot politikere, journalister og byråkrater og ba oss alle jobbe mer

med det engelske språket. Gjennomslagskraften blir bedre, lover Hagtvet og har åpenbart et poeng.

DET PROFESSOREN GLEMMER er at den stotrende generasjon snart er en saga blott. Raskt klatrende inn i embetsverk og politikk, presse og næringsliv kommer unge som bruker engelske ord i annenhver setning. Norsk dagligtale er så invadert av populærengelsk fra nettet, tv, film og musikk at et nyansert norsk står i fare for å bli borte. Engelsk derimot flyter amerikansk og fritt som fra en såpeserie på tv. Melodien er også funnet. Før eller senere får vi kanskje en statsminister som sier: Stop that fucking war.

3. LEDER

Kostbart

- Jens Ulltveit-Moe tror Siv Jensen som statsminister kan bli dyr voksenopplæring for Norge.
- Men det er ikke rikingene som får regningen.

FOR 25 ÅR SIDEN

Dagbladet 26. juni 1983: «Dynastiet» i TV deler det norske folk i to på lørdagskvelden. Men om lag 60 prosent ser den fast eller nå og da. 40 prosent ser overhodet ikke på serien. Dette går fram av en meningsmåling som MMI har gjort for Dagbladet i tida etter Jon Michelets sterke utkjør i Kringkastingsrådet og den etterfølgende avisdebatt. 35 prosent svarer at de ser serien fast, mens 24 prosent ser den delvis.